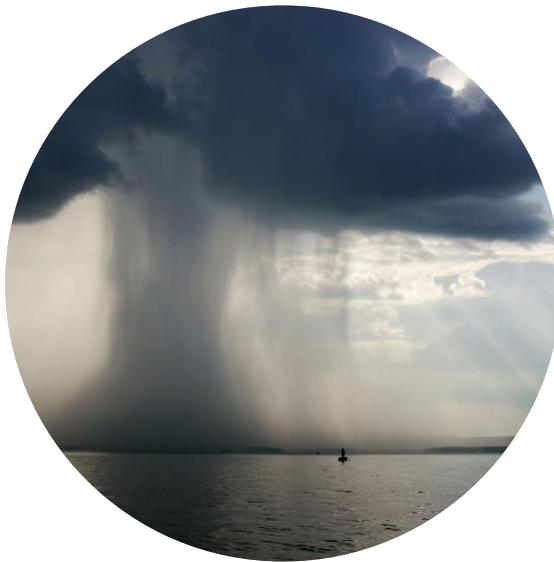

Verrijking zandbodem met klei

9 juni 2022, Luuk Gollenbeek

Inleiding

- Door klei toe te voegen veranderen we de bodemtextuur wat kan leiden tot:
  - 1. Een betere bewortelbaarheid en een betere infiltratiecapaciteit en een lagere afbraak van organische stof.
  - 2. Verhoging van het vochtbergend vermogen van de grond, waardoor meer water voor het gewas beschikbaar is.
  - 3. Het reactieve oppervlak van de bodem neemt toe, waardoor uitspoeling van nutriënten afneemt.
  - 4. De A-horizont wordt dieper waardoor de bewortelbare zone toeneemt en daarmee de vocht en nutriënten beschikbaarheid toeneemt.

Rapportage

- <https://edepot.wur.nl/569406>
- Gollenbeek L.R., G.J. Hilhorst. Effecten van verrijking zandbodem met klei op mais- en grasteelt op melkveeproefbedrijf 'De Marke', Wageningen Livestock Research, Openbaar Rapport 1371.

Effecten van verrijking zandbodem met
klei op mais- en grasteelt op
melkveeproefbedrijf 'De Marke'

Luuk Gollenbeek, Gerjan Hilhorst

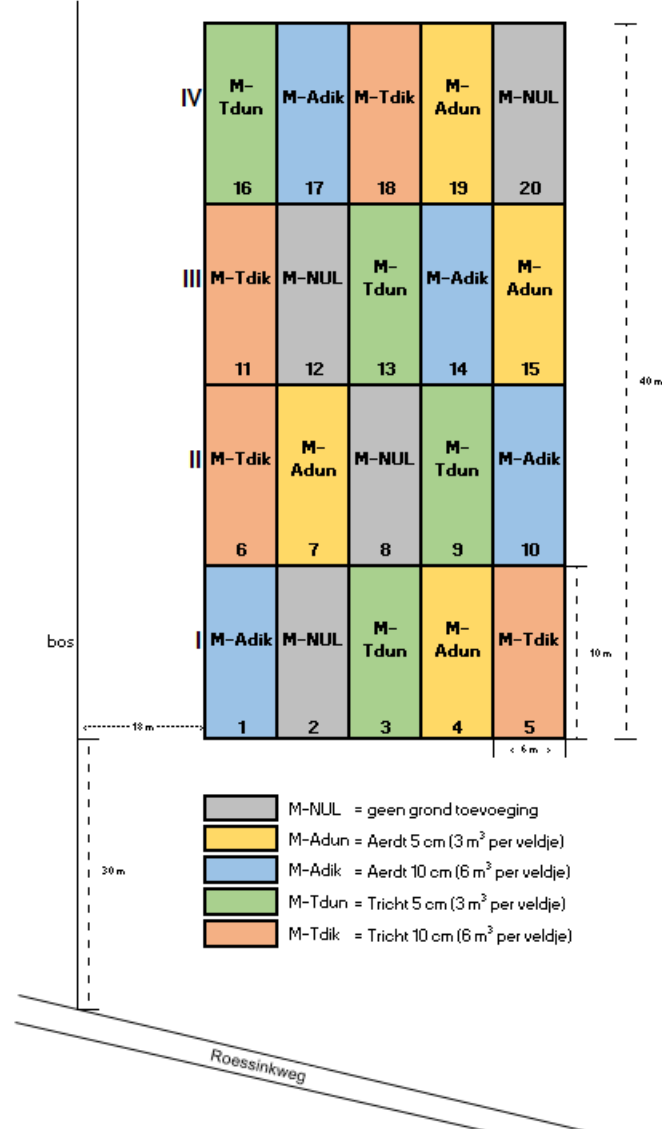
Openbaar
Rapport 1371

Proefopzet

Proefschema Grond voor grond maïs

Perceel K1

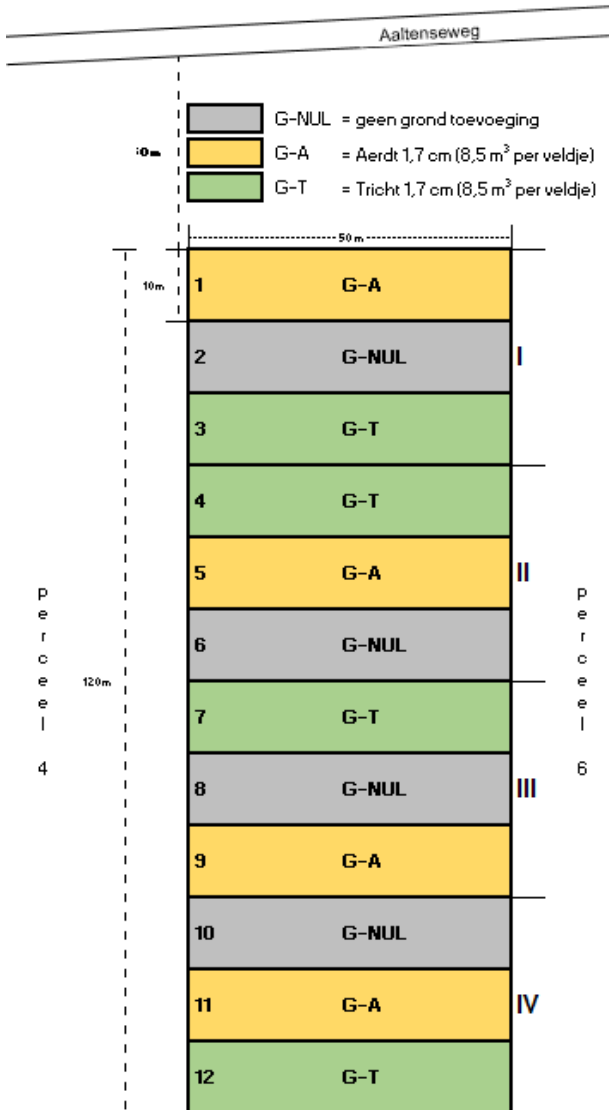
■ Mais

- Proefveld 6 bij 10 (viervoud)
- Behandeling start 2019 klei opgebracht
- Daarna gelijke behandeling als overig maisperceel

Proefopzet

Proefschema Grond voor grond gras
Perceel 5

■ Gras

- Proefveld 10 bij 50 (viervoud)
- 2019 1,7 cm opgebracht
- 2020 2x 1,7 cm opgebracht
- Klei opgebracht met vaste mest verspreider

Proefopzet metingen

- Gedurende groeiseizoen 2019-2020 en 2021
  - Bodemvocht bepalingen
  - Bodemparameters
  - Mineraal stikstof
  - Opbrengsten Gras en Mais ds en N
- Veldwerk uitgevoerd door melkveeproefbedrijf 'De Marke'

Klei toegevoegd

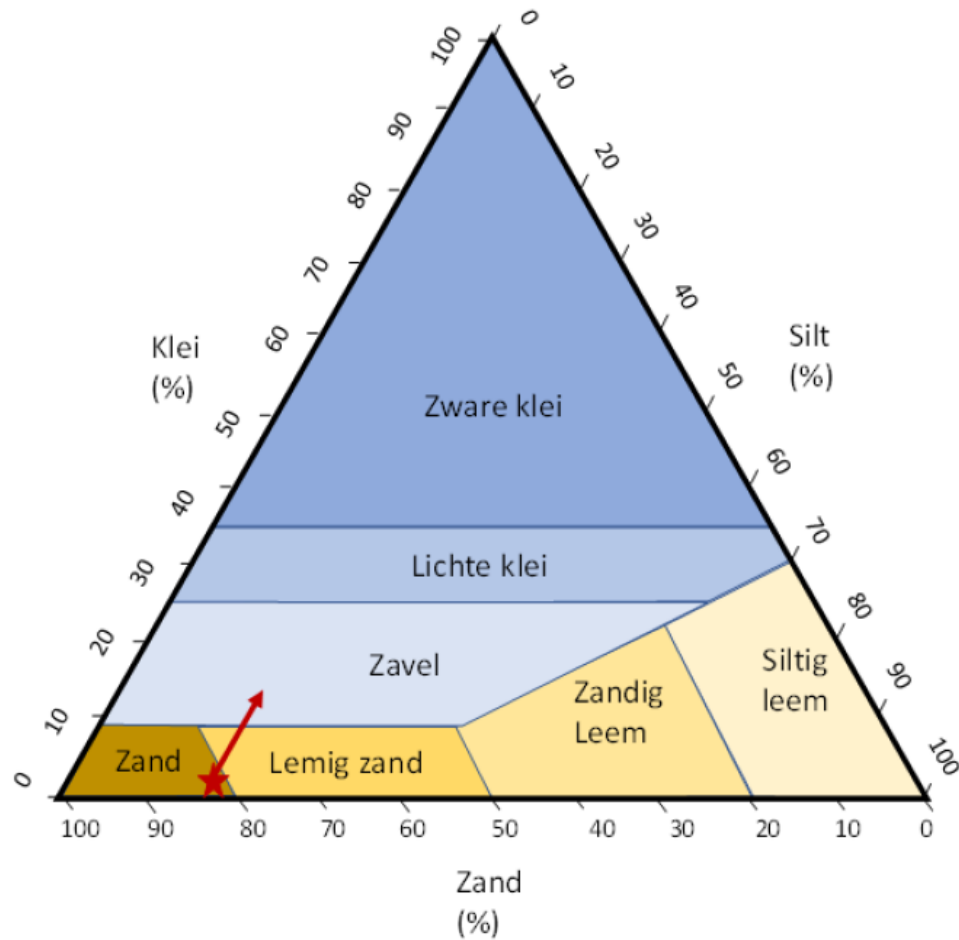
Parameter	Aerd (LK)	Tricht (ZK)
Organische stof (%)	2,9	4,6
N (kgN/ha) totaal	5470	11610
N (kgN/ha) plantbeschikbaar	110	180
P (kgP/ha) totaal	480	75
P (kgP/ha) plantbeschikbaar	3,1	0,9
K (kgK/ha) totaal	430	510
pH	6,9	6,2
Klei (<2 µm) (%)	20	58
Silt (2-50 µm) (%)	30	27
Zand (>50 µm)(%)	43	7

Nulsituatie

Parameter	Maisland	Grasland
Organische stof (%)	4,8	6,1
N (kgN/ha) totaal	6060	2920
N (kgN/ha) plantbeschikbaar	90	145
P (kgP/Ha) totaal	720	270
P (kgP/Ha) plantbeschikbaar	4,5	1,2
K (kgK/ha) totaal	290	160
pH	5,4	5,8
Klei (<2 µm) (%)	2	2
Silt (2-50 µm) (%)	13	14
Zand (>50 µm)(%)	80	78

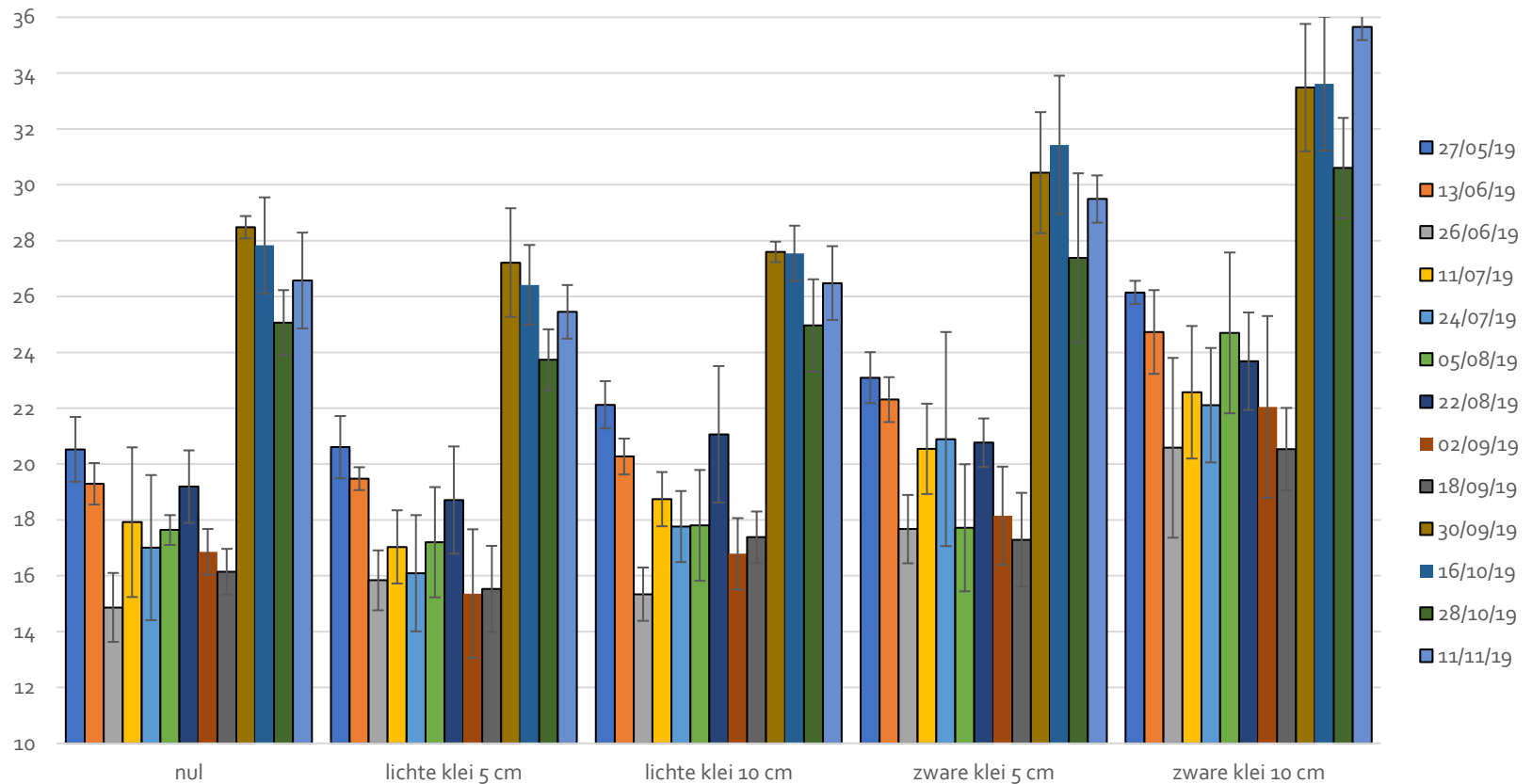
Verwachte verandering textuurdriehoek

Resultaten maisland

Bodemvocht

% vocht kleiproef mais 2019 (bodemplaa 0-20 cm)

Resultaten

Bodemvocht

Gemiddelde vocht maisland % gewicht

Behandeling	2019	2020	2021
Nul	20,6	19,7	21,3
Lichte klei 5 cm	19,9	19,0	20,8
Lichte klei 10 cm	21,1	19,3	21,6
Zware klei 5 cm	22,9	22,4	24,0
Zware klei 10 cm	26,2	25,0	26,6

Resultaten

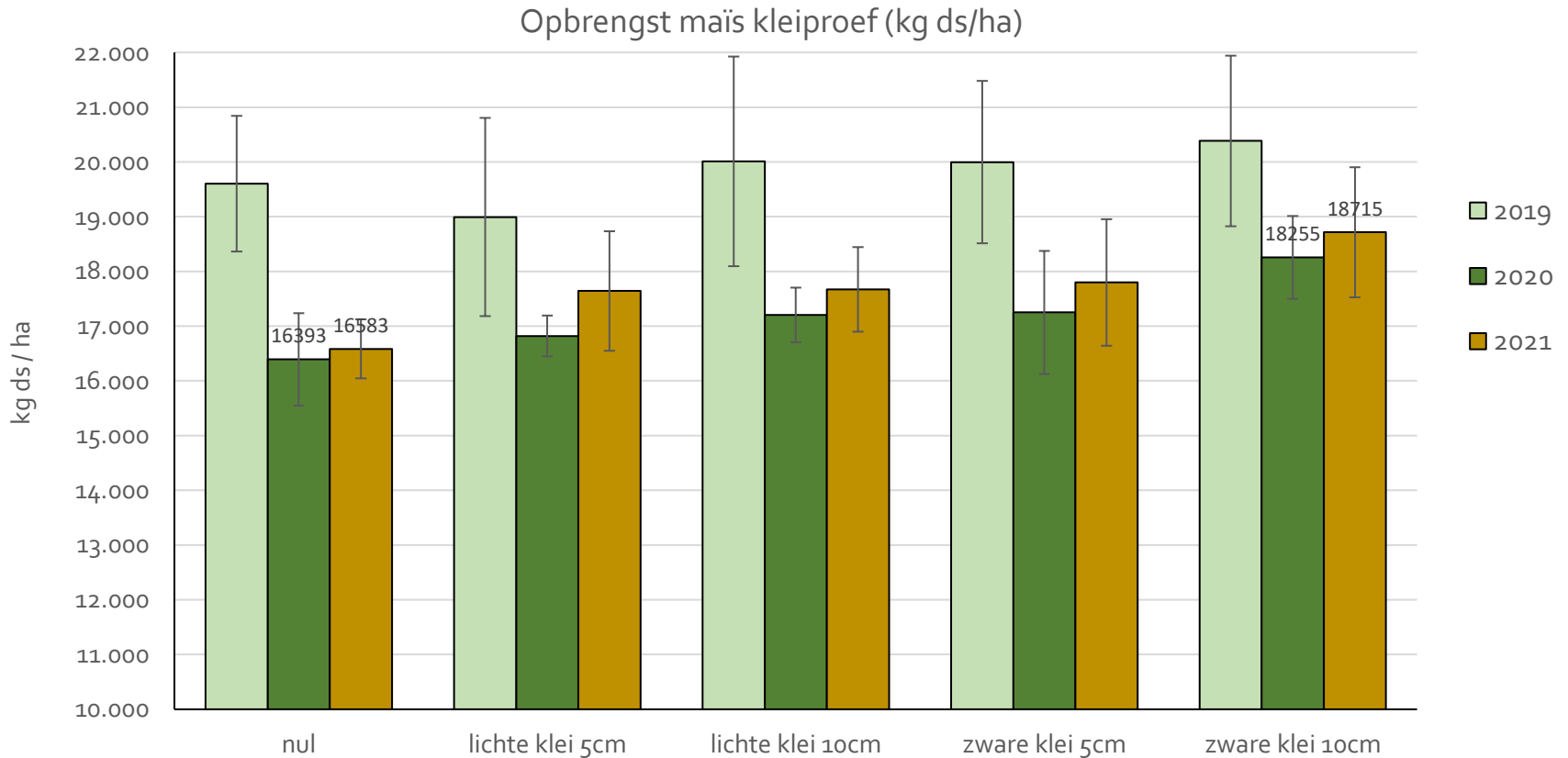
Bodemvocht

Gemiddelde vocht grasland %

Behandeling	2020	2021
Nul	27,9	29,9
Lichte klei	27,1	29,7
Zware klei	30,1	34,1

Resultaten

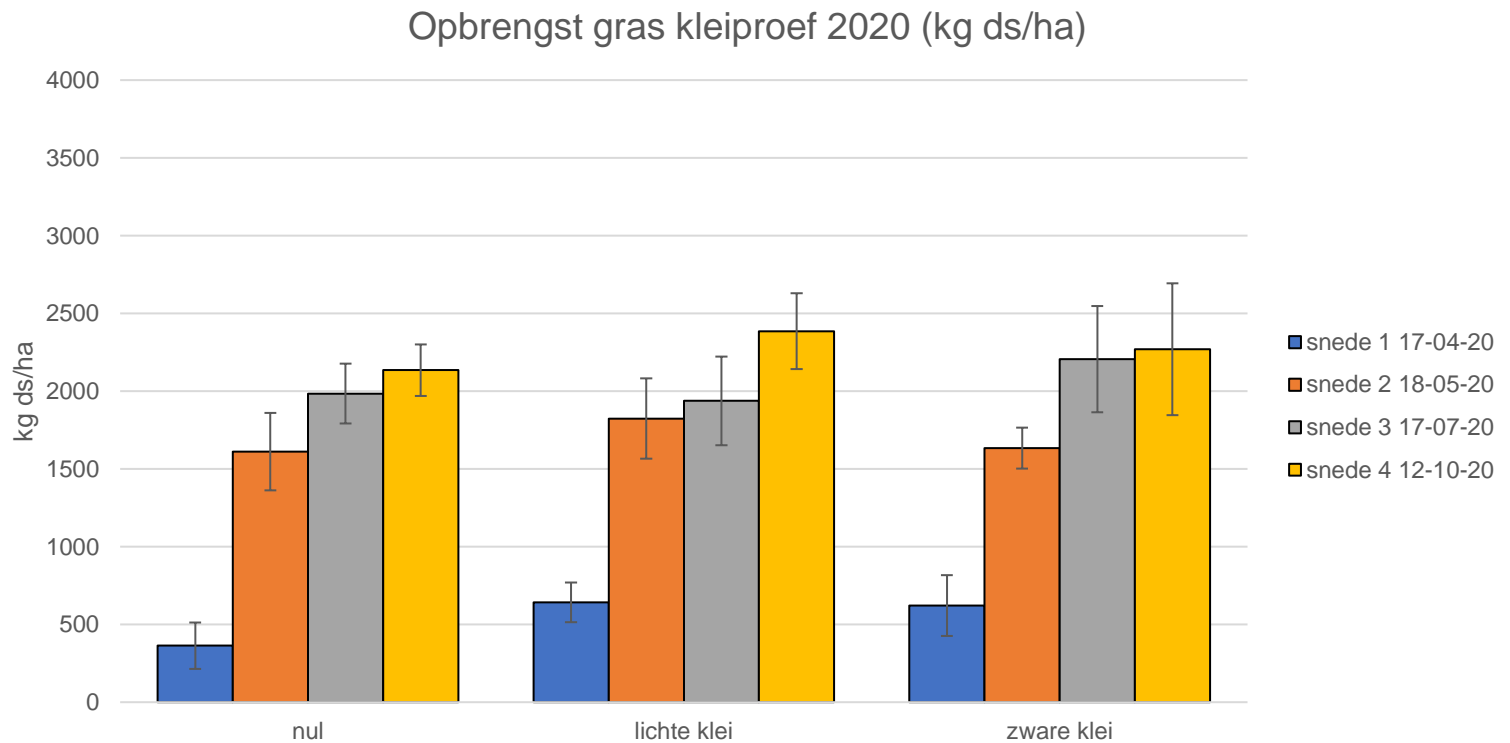
Mais opbrengst

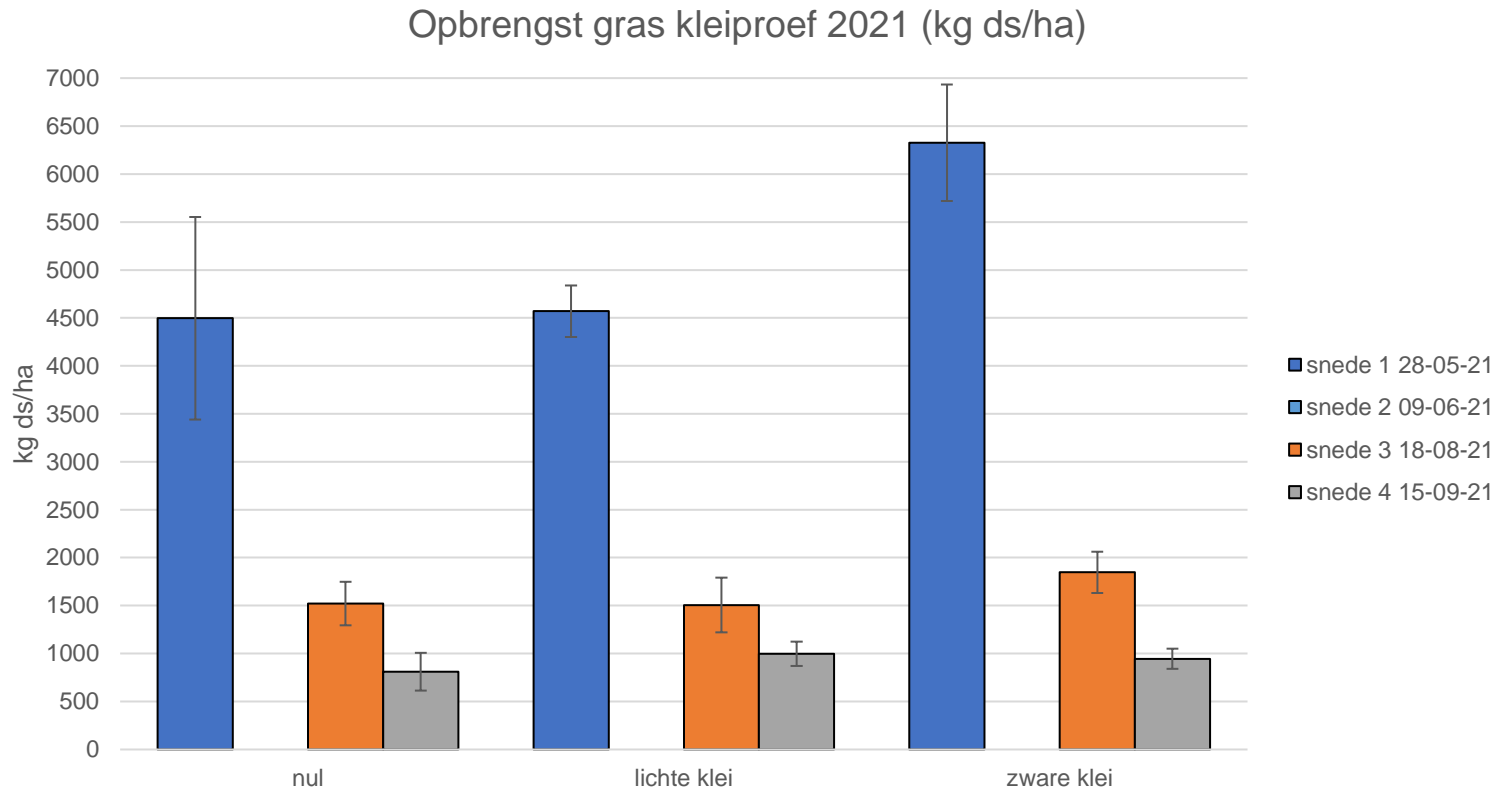
Resultaten

Gras opbrengst

Resultaten

Gras opbrengst

Resultaat bodemparameters 2021

Parameter	Ref.	Maisland	Maisland	Maisland	Maisland
	Geen klei	Lichte klei 5 cm	Lichte klei 10 cm	Zware klei 5 cm	Zware klei 10 cm
Organische stof (%)	5	4,3	4	4,8	5
N (kgN/ha) totaal	1925	1687	1548	1780	1875
N (kgN/ha) plantbeschikbaar	90	87	74	80	80
P (kgP/Ha) totaal	47	47	43	46	43
P (kgP/Ha) plantbeschikbaar	1	0,8	0,8	1	0,9
K (kgK/ha) totaal	44	40	36	26	24
pH	5,9	6,7	7	5,9	5,9
Klei (<2 µm) (%)	2	2	3	2	4
Silt (2-50 µm) (%)	17	18	16	19	17
Zand (>50 µm)(%)	75	75	77	74	74

Conclusie

- Maisland vochtgehalte en opbrengst effect.
- Maisopbrengst bij 10 cm zware klei 11-13% meeropbrengst.
- Grasland geen significante meeropbrengst.
- Aanbrengen klei op grasland: menging uitdaging. Ook bij maisland menging uitdaging.

Vragen/discussie

≡ provincie
Gelderland

KLIMEA; Klimaatbestendige
Melkveehouderij Achterhoek

